

Västmanlands läns museum
Kulturmiljö Rapport B
2013:B18

Ladugården på Hogsta

Renoveringsåtgärder inom ramen för Länsstyrelsens stöd till ekonomibygnader av enklare typ

Antikvarisk medverkan

Hogsta 1:1
Kung Karls socken
Västmanlands län

Fredrik Ehlton

Ladugård på Hogsta
Renoveringsåtgärder inom ramen för Länsstyrelsens stöd till
ekonomibyggnader av enklare typ

Antikvarisk medverkan

Hogsta 1:1
Kung Karls socken
Västmanlands län

Länsmuseets dnr: VLM130072

Fredrik Ehltón

Utgivning och distribution:
Västmanlands läns museum
Karlgatan 2, 722 14 Västerås
Tel 021-39 32 22
E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

© Västmanlands läns museum 2013

Omslagsfoto: Fredrik Ehlton, Fotonr: Vlm_kmvFE-4060

Foto: Där inget annat anges är fotografier tagna av Fredrik Ehlton och Ia Manbo, Västmanlands läns museum.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01172.

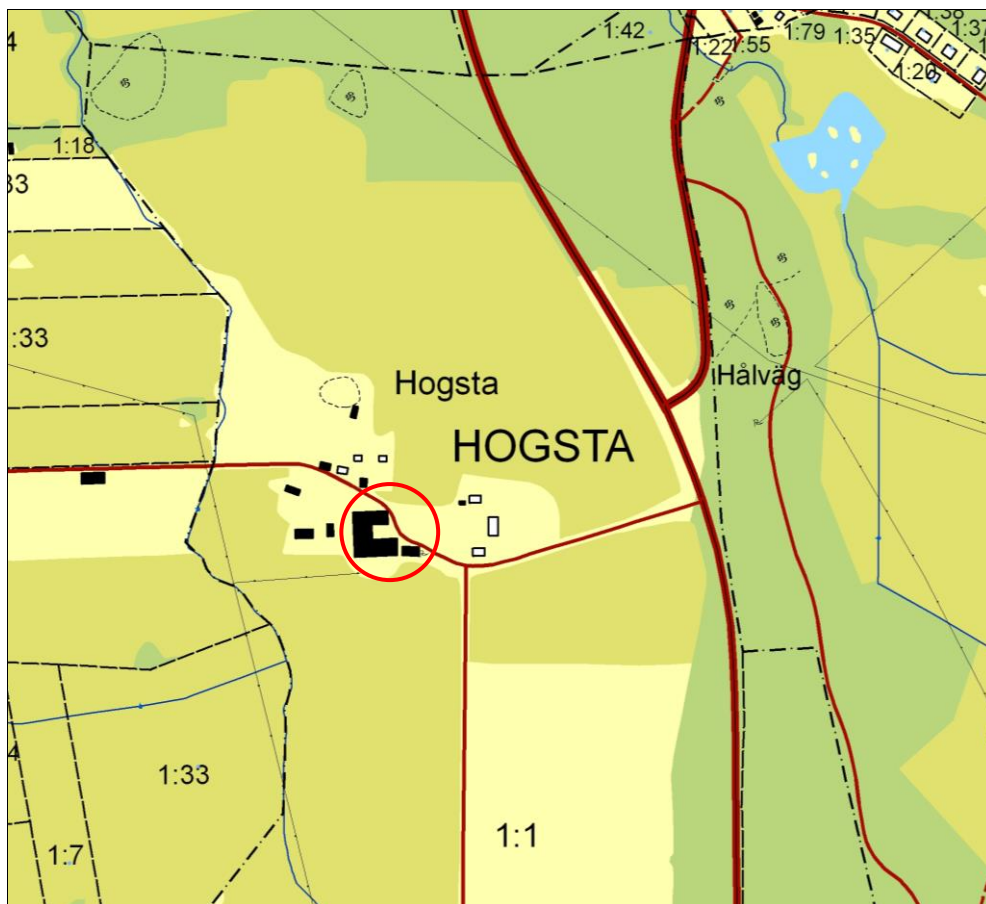
ISSN 1651-7342

ISBN 978-91-86511-75-3

Inledning

Fastigheten ligger strax söder om Kungsörs tätort i ett öppna odlingslandskap. Bebyggelsen i området är utspridd på åkermarkerna och bildar en sammanhållen agrar miljö.

Fastighetsägaren har sökt bidrag för reparation av timmerstomme, fönster, dörrar och panel samt målning av dessa. Aktuell byggnad är en ladugård som ligger på fastigheten och åtgärderna utförs inom ramen för Länsstyrelsen i Västmanlands läns projekt *Bidrag till ekonomibyggnader av enklare typ*. Länsstyrelsen beviljade 75 000 kronor i bidrag till åtgärderna i beslut med dnr 434-5643-12. För antikvarisk medverkan svarade Västmanlands läns museum genom antikvarie Fredrik Ehlton och Ia Manbo. Fredrik Ehlton har även sammanställt rapporten.

Utdrag ur digitala fastighetskartan 2004, skala 1:5 000. Den aktuella byggnaden är inringad.

Historik och beskrivning

Den större gården Hogsta ligger i det öppna slättpartiet väster om Köpingsåsen. En kort allé leder fram till gården. I anslutning till denna finns ett mindre gravfält troligen från järnålder. Boningshuset i vit revetering uppfördes omkring 1850, men genomgick en ombyggnad ca 1900. Två flyglar klädda med vit panel hör till huvudbyggnaden. Byggnadernas tak har senare täckts av betongtegel. En större ekonomibyggnadsanläggning byggd i U-form är uppförd i falurött trä. Övriga ekonomibyggnader är av samma utförande.¹

Gårdens ursprung är okänt men på en gränsbestämningsskarta från 1770 och på en karta över rågångsåtgård från 1775 finns gården Hogsta med. Den är dock bara markerad med ett bostadshus, vilket var vanligt vid den tiden. Barr skriver fortsättningsvis att gården ägdes av greve Pipers dotter på Reutersberg. År 1859 såldes den till brukspatron Burén och 1884 till Albert Källström. År 1896 köpte brännvinskungen Hagström gården och 1903 kom den i nuvarande släkts ägo i och med att nuvarande fastighetsägares farfar Axel Strengbom köpte gården. Nuvarande fastighetsägare tog över gården 1963.

Den aktuella byggnaden är en U-formad ekonomibyggnad. Den innehåller stall, ladugård, loge och tröskverk. Enligt nuvarande fastighetsägaren byggde Axel Strengbom ut byggnaden men det är okänt i vilken omfattning. Byggnaden är mycket stor, med två parallella stall- och ladugårdsbyggnader sammanbyggd av en logdel. Stallen är uppförda i timmer medan logen är uppförd i stolpverk med liggande panel på förvandring. Det södra stallet är förlängt med stående timmer. Timmer och panel är rödslammade. Taken är av sadeltyp och täckta med sinuskorrugerad plåt och eternit. På stallen finns dekorativa fönster- och dörrumfattningar vilka kröns av en svarvad urna. Stallfönstren är av gjutjärn och öppningsbara.

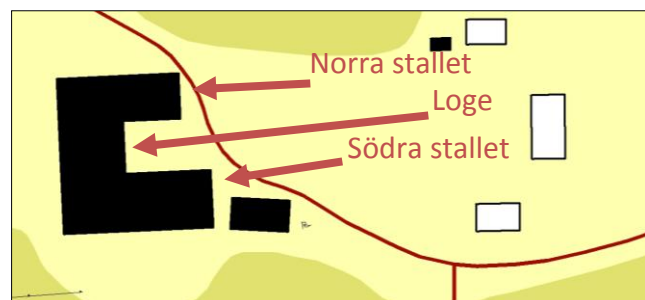
Interiört finns det mesta av originalinredning bevarad, med flera olika stalldelar beroende på hästarnas status. Det södra stallet används än idag, där finns 6 stycken moderna boxar. Som mest har stallen inhytt 17 stycken hästar. Här finns även ladugårdsinredning bevarad. I logdelen finns ett tröskverk från tidigt 1900-tal kvar. Det användes av den nuvarande fastighetsägaren fram till och med 1960-talet.

Byggnadsvårdsåtgärder

Åtgärderna omfattade flera delar av ekonomibyggnaden.

Genomförda åtgärder

- Reparation av timmer på logen
- Reparation av panel på logen
- Ny nocktäckning på norra stallet
- 8 stycken träfönster restaurerades
- Fönsterfoder renoverades
- 21 stycken dörrar renoverades och tjärades.

¹ Kulturminnesprogram för Kung Karls socken

Bilder före åtgärderna

Norra stallets gavel, Vlm_kmvIM-2730

Bilder efter åtgärderna

Vlm_kmvFE-4021

Norra stallets norra fasad, Vlm_kmvIM-2731

Vlm_kmvFE-4028

Norra stallets södra fasad, Vlm_kmvIM-2740

Vlm_kmvFE-4017

Dörr på södra stallet, Vlm_kmvIM-2735

Vlm_kmvFE-4030

Norra stallets södra fasad, Vlm_kmvIM-2737

Vlm_kmvFE-4020

Norra stallets södra fasad, Vlm_kmvIM-2739

Vlm_kmvFE-4018

Norra stallets norra fasad, Vlm_kmvIM-2755

Vlm_kmvFE-4024

Norra stallets norra fasad, Vlm_kmvIM-2756

Vlm_kmvFE-4026

Logens östra fasad, Vlm_kmvIM-2760

Vlm_kmvFE-4013

Logens östra fasad innan åtgärder, se omslagsbild för bild tagen efter åtgärderna. Vlm_kmvIM-2000

Resultat

Renoveringen och restaureringen har skett enligt länsstyrelsens beslut och godkänns ur antikvarisk synvinkel.

Administrativa uppgifter

<i>Västmanlands läns museums dnr:</i>	VLM130072
<i>VO Kulturmiljö; projektnr:</i>	3-13-106
<i>Länsstyrelsen Dnr:</i>	434-5643-12
<i>Fastighetsbeteckning:</i>	Hogsta 1:1
<i>Landskap:</i>	Södermanland
<i>Län:</i>	Västmanland
<i>Socken:</i>	Kung Karls
<i>Kommun:</i>	Kungsör
<i>Beställare:</i>	Länsstyrelsen Västmanland
<i>Entreprenör:</i>	Bro West Bygg AB Oxgatan 1 736 30 Kungsör
<i>Fastighetsägare:</i>	Irma och Jan Strengbom Hogsta 101 736 91 Kungsör
<i>Antikvarisk medverkan:</i>	Västmanlands läns museum Antikvarisk expert Fredrik Ehlton Karlgatan 2 722 14 VÄSTERÅS Tele: 021-39 32 22

– en del av Landstinget Västmanland

Västmanlands läns museum, Karlsgatan 2, 722 14 VÄSTERÅS
Tfn: 021-39 32 22 · E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

ISBN 978-91-86511-75-3